
Anna Alojza Chodkiewiczowa - małżonka dowódcy spod Chocimia

W 2021 roku obchodzimy 400-lecie bitwy pod Chocimiem (2 września - 9 października 1621 roku). Wojskami Rzeczypospolitej dowodził wówczas Jan Karol Chodkiewicz, hetman wielki litewski, zwycięzca spod Kircholmu (1605 rok). Rok przed bitwą, dokładnie 28 listopada 1620 roku, Chodkiewicz wziął w Jarosławiu ślub z 30 lat młodszą księżną Anną Alojzą Ostrogską. Była ona drugą małżonką Chodkiewicza - pierwsza Zofia Mielecka Olelkowiczowa zmarła w roku 1619.

Anna Alojza, urodzona około 1600 roku, była córką księcia Aleksandra Ostrońskiego i Anny z Kostków. Ostrogscy byli właścicielami Jarosławia. Małżeństwo z Chodkiewiczem trwało niespełna rok, ponieważ hetman podczas bitwy pod Chocimem ciężko zachorował i zmarł 24 września 1621 roku.

Anna Alojza nie wyszła nie wyszła ponownie za mąż. Była fundatorką wielu szpitali, klasztorów i kościołów. Zmarła 27 stycznia 1654 w Racocie w Wielkopolsce. Jeziuci ostrogscy, którzy zostali sownie uposażeni przez hetmanową, w 1722 roku sprowadzili jej szczątki i jej męża do Ostroga, gdzie odbył się uroczysty pogrzeb. Istnieje także teoria, według której Jan Karol Chodkiewicz miał być pochowany w podziemiach klasztornej kościoła pw. św. Mikołaja i św. Stanisława w Jarosławiu.

Anna Alojza po śmierci matki w 1635 roku stała się dziedziczką ogromnego majątku, w tym 1/3 części Jarosławia. Dobra jarosławskie przypadły także jej siostrze Katarzynie oraz siostrzeńcom Aleksandrowi Michałowi i Konstantemu.

W zasobie Archiwum Państwowego w Przemyślu w zespole nr 132 Akta miasta Jarosławia zachował się dokument wystawiony przez Annę Alojzę Chodkiewiczową 1 czerwca 1636 roku w Jarosławiu. W nim Anna z Ostroga Chodkiewiczowa, hrabina na Jarosławiu, wojewodzina wileńska, hetmanowa wielka Wielkiego Księstwa Litewskiego, zakazuje Annie, córce Jana Roberta, złotnika jarosławskiego i jej mężowi Gryglowi Bielewiczowi, złotnikowi lubelskiemu, budowania kamienicy na placu należącym do Jana Roberta, natomiast zezwala im na otwieranie kramów podczas jarmarków i czerpanie zysków z handlu. Nakaz swój motywuje faktem, że miasto jest ruchliwe i ożywione podczas jarmarków, a posiada mało placów. Przy dokumencie zachował się odcisk pieczęci papierowo-woskowej.
